

GSTC Destinasyon Kriterleri

Versiyon 2.0

6 Aralık 2019

Performans göstergeleri ve SKH (Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri) ile birlikte

GSTC Uluslararası Standartlar Çalışma Grubu tarafından resmi olarak onaylanmış ve GSTC Yönetmelikleri uyarınca GSTC Destinasyon Kriterlerinin ilk revizyonu olarak GSTC Yönetim Kurulu tarafından resmi olarak kabul edilmiştir.

© Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi (GSTC), 2019, Tüm Hakları Saklıdır.

The Global Sustainable Tourism Council

PO Box 96503 - #51887

Washington, DC 20090 USA

info@gstcouncil.org

www.gstcouncil.org

Önsöz

Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi (GSTC) Kriterleri sürdürülebilir turizme ilişkin ortak bir anlayış sağlamak adına oluşturulmuştur. Kısaca - "GSTC-D" - olarak da bilinen GSTC Destinasyon Kriterleri, herhangi bir turizm destinasyonunun ulaşmayı amaçlaması gereken minimum seviyedir. Sürdürülebilirlik kriterleri dört ana konu etrafında düzenlenmiştir: sürdürülebilir yönetim; sosyo-ekonomik etkiler; kültürel etkiler; ve çevresel etkiler. Bu konular, turizm sektörünün tümüne uygulanabilir.

GSTC Kriterleri, tüm sektörlerde sürdürülebilirlik standardının geliştirilmesine ilişkin uluslararası normlar konusunda rehberlik sağladığı kabul edilen bir organ olan ISAEL Alliance'ın Standard Belirleme Kodu'na uyum sağlama sürecinde geliştirilmiş ve revize edilmiştir. GSTC-D'nin en güncel versiyonu 2019 yılında ve iki türlü paydaş danışmanlığına dayanarak oluşturulmuştur. Kriterlerin geliştirilmesi ve gelecek revizyonlar için planlar konusundaki bilgilere www.gstcouncil.org üzerinden erişim sağlanabilir.

Kriterler ne işe yaramaktadır?

GSTC Destinasyon Kriterlerinin bazı kullanımları aşağıdaki sıralanmıştır:

- Sürdürülebilirlik sertifikasyonu için temel teşkil eder
- Daha sürdürülebilir olmak isteyen destinasyonlar için temel esaslar olarak işlev görür
- Tüketicilerin güvenilir ve sürdürülebilir destinasyonları tanımalarına yardımcı olur
- Bilgi medyasının destinasyonların tanınması ve kamuyu destinasyonların sürdürülebilirlikleri hakkında bilgilendirmesi için ortak payda olarak hizmet verir
- Sertifikasyon ve diğer gönüllü destinasyon seviyesi programlarına ve standardlarına geniş çapta kabul gören bir temel sağlamaya yardım eder
- Sürdürülebilir turizm gerekliliklerini geliştirmek için hükümet, hükümet dışı ve özel sektör programlarına bir başlangıç noktası sunar
- Üniversiteler ve turizm okulları gibi eğitim-öğretim kurumlarına temel esaslar sunar
- Başkalarına harekete geçmeye ilham verecek şekilde liderlik eder

Kriterler ne yapılması gerektiğini söyler, nasıl yapılması gerektiğini ya da hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını söylemez. Bu rol, tümü GSTC Kriterleri için vazgeçilmez bir tamamlayıcı olan performans göstergeleri, ilişkili eğitim materyalleri ve uygulama araçlarına erişim ile yerine getirilmektedir.

Kriterler kimlere uygulanır?

GSTC-D destinasyonlar ¹ için tasarlanmıştır. Kriterler tek bir kuruluşla değil, benzersiz bir şekilde tanımlanabilecek adlandırılmış bir mekanla ilgilidir. Kriterler, hangi kuruluşun kendisinden sorumlu olabileceğine veya ilgili herhangi bir faaliyetin nasıl veya kim tarafından uygulandığına bakılmaksızın, tarif edilen koşulun o destinasyonla ilgili olmasını gerektirir.

---

¹ Destinasyon, Dünya Turizm Örgütü'ne (UNWTO) göre şu şekilde tanımlanmıştır: "Ziyaretçilerin içerisinde bir gece geçirebileceği, idari ve/veya analitik sınırları tanımlı ya da tanımsız fiziksel bir mekandır. Turizm değer zinciri boyunca ürün ve hizmetlerin, faaliyetlerin ve deneyimlerin ortak bir kümesi (ortak lokasyonu) ve turizmin temel analiz birimidir. Bir destinasyon, daha büyük destinasyonlar oluşturmak için ağ oluşturabilir ve çeşitli paydaşları kapsar."

GSTC-D'nin kapsamı, geniş ve çeşitli destinasyonlara uygulanabilir. Destinasyonlar dünyanın herhangi bir yerinde ve herhangi bir tipte (örn. Kentsel, kırsal, dağ, kıyasal ya da karma vb.) olabilir. Kriterler büyük destinasyonlar (örn. Büyük şehirler veya bölgeler vb.) ve küçük şehirler (örn. Milli parklar, yerel/bölge halkı vb.) ile bağdaştırılabilir.

GSTC-D, her ne kadar bir kuruluşla değil, mekanla (yerle) ilgili olsa da, kriterlerin birçoğu, yine de, destinasyon bünyesinde sürdürülebilir turizme yönelik koordineli bir yaklaşımdan sorumlu bir destinasyon yönetim organizasyonu tarafından yürütülebilir ve uygulanabilir. Böyle bir organizasyonun varlığı, GSTC- D'nin A1 Kriterinde şart koşulmuş olan temel bir gerekliliktir. Böyle bir organizasyonun salt yerel/bölgesel bir otorite veya kamu sektörü kuruluşu olmaması, hem kamu hem de özel sektörün katılımını gerektirdiği unutulmamalıdır.

Kriterlerden bazıları işletmelere yöneliktir. Bunlar bireysel işletmeler olabileceği gibi tesis, işletme ve teşebbüs gibi diğer işletme formları da olabilir. Örneğin sadece oteller veya ücretli turistik cazibe yerleri gibi ticari işletmeleri değil; müzeler, festivaller, kamu binaları ve anıtları içerebilir.

Performans göstergeleri ve SKH'leri

Burada sunulan performans göstergeleri, kriterlere uyumu ölçmede rehberlik sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bunlar, nihai ya da her şey dahil bir set olarak tasarlanmamıştır, bununla birlikte kendi gösterge setlerini geliştirmeleri için GSTC-D Kriterleri, kullanıcılar için güçlü bir örnek seti sağlamaktır.

Performans göstergeleri esasen, bir destinasyonun, kriterlere uygunluğun değerlendirilmesinde aranacak şartlar, faktörler, eylemler ve kanıtlar için önerilen bir liste sunmaktadır. Kriterlerin uygulanması, destinasyona Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Gündemine ve 17 adet Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (SKH) katkıda bulunmasına yardımcı olacaktır. Kriterlerin her birine karşılık, ona en yakın ilişkide olan 17 SKH'lerinden biri veya daha fazlası yer almaktadır.

Dil ve Çeviri

GSTC Kriterlerinin ve ilgili sistemlerin resmi dili İngilizce'dir.

GSTC web sitesinde veya başka bir yerde görünen diğer dillere yapılan çeviriler, eğitim ve farkındalık amacıyla kullanılabilir ancak bu çevirilerin GSTC veya onun yetkilendirmiş olduğu Akreditasyon Kuruluşu ile standart sahibi ve / veya Sertifikasyon Kuruluşu arasında resmi anlaşma ile kurulmuş olanlar hariç, sertifikasyon ve akreditasyon programları dahil teknik programlar için kullanımına izin verilmez. İngilizce dışında bir dilin izinli kullanımı durumunda, Kriterlerin yorumlanmasına ilişkin herhangi bir şüpheye düşüldüğünde, resmi İngilizce dil sürümüne geri dönecektir.

Geçiş dönemi

GSTC Destinasyon Kriterleri v1.0'ı, v2.0'ye dönüştürmek için geçiş periyodu ile ilgili görevler aşağıdaki gibidir:

- Sertifikasyon ile ilgili olmayan politika belirleme, eğitim ve diğer amaçlar için v2.0 derhal uygulanmalıdır.
- GSTC-Onaylı destinasyon / topluluk standart sahiplerine, yeni v2.0'a uyum sürecinde geçiş için, 31 Aralık 2021 tarihine kadar iki yıllık bir süre tanınacaktır. Standart sahipleri standartlarını ilgili revizyonlara daha erken adapte etmek isteyebilirler, bu durumda yapılan değişikliklerin uygunluğunu incelemek üzere GSTC'nin gerekli düzenlemelere zaman ayırabilmesi için, bunu 30 Haziran 2021'den önce yapmaları gerekir.
- Destinasyonları, GSTC Destinasyon Kriterleri v1.0.'a göre sertifikalandıran Akredite Sertifikasyon Kuruluşlarının, geçmiş uygulama kanıtıyla birlikte düzenlemelerini sertifikasyon sistemine 31 Aralık 2021 tarihine kadar, v2.0'ı tam olarak entegre etmiş olması gerekmektedir. Bu kuruluşların geçiş dönemi boyunca, normal akredite statülerini sürdürmeleri geciktirilmeyecektir. Aralık 2019'dan sonra yeni

Akreditasyon başvuru sahipleri, Akreditasyon başvurusu yapmadan önce GSTC-D v2.0 veya v2.0'a eşdeğer bir GSTC-Onaylı standart kullandıklarından emin olmalıdır.

GSTC Kriterlerindeki Revizyonlar

Bu versiyon (v2.0), GSTC Destinasyon Kriterleri (GSTC-D)'nin son sürümü olarak Yönetim Kurulu tarafından 6 Aralık 2019 itibariyle resmi olarak kabul edilmiştir.

GSTC Destinasyon Kriterlerinin bu versiyonu (v2.0), Aralık 2013 resmi sürümlerinden bu yana yapılan ilk revizyondur.

GSTC, mevcut versiyonun geçerli olup olmadığını ve resmi bir revizyon sürecinin başlatılıp başlatılmayacağını ve başlayacak ise ne zaman olacağını belirlemek için bir önceki revizyondan en az beş yıl sonra periyodik gözden geçirmeler yapacaktır. Buna benzer şekilde bir sonraki gözden geçirme, muhtemelen yaklaşık olarak 2024 yılının Aralık ayında yapılacaktır. GSTC, Kriterlere ilişkin yorumu www.gstcouncil.org adresindeki Kriterler bölümü aracılığıyla her zaman memnuniyetle karşılar. Yorumların Aralık 2024'ten önce gözden geçirme yapılması gerektiğine dair kanıt sunması durumunda, GSTC daha erken bir tarihte inceleme yapabilir.

Kriterlerin yapısı

Kriterler, aşağıda gösterildiği gibi her biri iki veya üç alt bölümden oluşan dört bölümdür. Bölümlerin ve alt bölümlerin sıralaması, hiçbir şekilde herhangi bir konunun diğerine göre göreceli önemiyle ilgili değildir.

BÖLÜM A: Sürdürülebilir Yönetim A(a) Yönetim yapısı ve çerçevesi A(b) Paydaş katılımı A(c) Baskı ve değişimin yönetimi BÖLÜM B: Sosyo-ekonomik sürdürülebilirlik B(a) Yerel/Bölgesel ekonomik faydaların sağlanması B(b) Sosyal refah ve etkiler	BÖLÜM C: Kültürel sürdürülebilirlik C(a) Kültürel mirasın korunması C(b) Kültürel alanların ziyareti BÖLÜM D: Çevresel sürdürülebilirlik D(a) Doğal mirasın korunması D(b) Kaynak yönetimi D(c) Atık ve emisyon yönetimi
--	--

GSTC DESTİNASYON KRİTERLERİ v2.0

Kriterler	Göstergeler	SKH'leri
BÖLÜM A: Sürdürülebilir Yönetim		
<u>A(a) Yönetimin yapısı ve çerçevesi</u>		
<p>A1 Destinasyon yönetim sorumluluğu</p> <p>Destinasyon, özel sektör, kamu sektörü ve sivil toplumun katılımıyla sürdürülebilir turizme yönelik koordineli bir yaklaşımdan sorumlu etkin bir organizasyon, departman, grup ya da komiteye sahiptir. Bu grup, sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel sorunların yönetimi için sorumluluklar, gözetim ve uygulama yeteneklerini tanımlamıştır. Grup yeterli şekilde finanse edilir, destinasyon yönetimi sağlamada çeşitli organlarla çalışır, yeterli personele (sürdürülebilirlik deneyimi olan personel dahil) erişebilir ve operasyonlarında ve işlemlerinde sürdürülebilirlik ve şeffaflık ilkelerini izler.</p>	<p>a. Grubun konu ile ilgili yapısını ve sorumluluklarını gösteren dökümanite edilmiş kanıtlar.</p> <p>b. Mevcut ve gelecekteki fon kaynaklarını gösteren finansal bir plan ve bütçe.</p> <p>c. Diğer organlarla olan etkileşim ve bağlantılara ilişkin kanıtlar.</p> <p>d. Daimi ve sözleşmeli personelin konuyla ilgili deneyimlerini gösteren kayıtlar.</p> <p>e. Sürdürülebilirlik ilkelerine uyum ve farkındalığı, sözleşme ve işletme süreçlerinde şeffaflığı gösteren yönetim süreçleri ve esasları.</p>	
<p>A2 Destinasyon yönetim stratejisi ve eylem planı</p> <p>Destinasyon, sürdürülebilirlik ilkelerine dayanan ve paydaş katılımı ile geliştirilmiş, destinasyon ölçeğine uygun, kamuya açık, çok yıllıkli destinasyon yönetim stratejisi ve eylem planı oluşturmuş ve uygulamaktadır. Strateji, turizm varlıklarının tespit ve değerlendirmesini içerir ve sosyo- ekonomik, kültürel ve çevresel sorunları ve riskleri dikkate alır.</p> <p>Strateji, destinasyondaki daha kapsamlı sürdürülebilir kalkınma politika ve eylemi ile ilişkili ve etkilidir.</p>	<p>a. Güncel destinasyon stratejisi ve eylemini gösteren yayınlanmış bir doküman</p> <p>b. Strateji / plan açık bir biçimde görülebilir ve çevrimiçi olarak erişilebilir.</p> <p>c. Planın geliştirilmesinde paydaşlara danışıldığını gösteren, toplantı vb. kanıtlar.</p> <p>d. Sürdürülebilirlik ilkelerine atıf ve mevcut varlıkların, sorunların ve risklerin değerlendirmesini içeren strateji ve eylem planı.</p> <p>e. Strateji ve eylem planında daha kapsamlı sürdürülebilir kalkınma politikasına (SKH'lerinin takibi dahil) yönelik spesifik atıflar veya tam tersi.</p>	

<p>A3 İzleme ve raporlama</p> <p>Destinasyon, turizmden kaynaklı sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel sorunlara ve etkilere yanıt vermek ve bunları izlemek için bir sistem uygulamaktadır. Faaliyetler ve sonuçlar düzenli olarak izlenir, değerlendirilir ve kamuya açık bir şekilde raporlanır. İzleme sistemi periyodik olarak gözden geçirilir.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Tanımlı spesifik ve ölçülebilir sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel göstergeler ve hedefler. Göstergelere dayalı ölçümler, sonuçlarıyla birlikte en az yıllık olarak kaydedilir ve yayınlanır Eylemlerin ve çıktılarının raporlama ve izlemesine ait yazılı kayıtlar. İzleme sisteminin önceki gözden geçirmeleri ve gelecek gözden geçirme programı. 	
<p>A(b) Paydaş katılımı</p>		
<p>A4 Kurumsal katılım ve sürdürülebilirlik standartları</p> <p>Destinasyon, turizm işletmelerini sürdürülebilirlik konuları hakkında düzenli olarak bilgilendirmekte ve faaliyetlerini daha sürdürülebilir hale getirmeleri için teşvik etmekte ve desteklemektedir. Destinasyon, sürdürülebilirlik standartlarının benimsenmesini teşvik etmekte, mümkün olan yerlerde turizm işletmeleri için GSTC-I Onaylı standartlar ve GSTC-I Akredite sertifikasyon planlarının uygulanmasını teşvik etmektedir. Destinasyon, sürdürülebilirlik sertifikasına sahip işletmelerin bir listesini yayınlamaktadır.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Sürdürülebilirlik konularının turizmle ilgili işletmelere düzenli olarak iletildiğine dair kanıtlar (Medya, toplantılar, doğrudan iletişim vb.) Sürdürülebilirlik desteği ve turizmle ilgili işlere danışmanlık - mevcut ve teşvik edilmiştir. Sürdürülebilirlik standartlarına dayalı sertifikalandırılmış işletmelerin sayısı ve yüzdesi (ve GSTC onaylı/akredite olup olmadığı) ve bu sayıyı aşmaya yönelik hedefler. Sertifikasyon programlarının teşvik edildiğine dair kanıtlar Güncelliği korunmuş turizmle ilişkili sertifikalı işletmelerin listesi, 	
<p>A5 Yerel/Bölgesel katılım ve geribildirim</p> <p>Destinasyon, sürdürülebilir destinasyon planlama ve yönetimine halkın katılımını sağlar ve teşvik eder. Yerel/bölge halkının istekleri, endişeleri, turizm sürdürülebilirliği ve destinasyon yönetimi ile ilgili memnuniyetlerini düzenli olarak izlenmekte, kamuya açıklanmakta ve bunlara karşılık aksiyonlar alınmaktadır. Destinasyon, sürdürülebilir turizm fırsatları ve engelleri ile ilgili yerel/bölge anlayışı geliştirmek ve bölge halkının yanıt verme kapasitesini arttırmak için bir sisteme sahiptir.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Destinasyon planlama ve yönetimine yerel/bölgesel katılımın desteklenmesi ve kolaylaştırılmasının kanıtları. Katılımın düzeyi ve tipi hakkında bilgi. Turizm konularını kapsayan yerel/bölge halkanketleri ve diğer sistematik geribildirim alma mekanizmaları Yerel/Bölgesel geribildirimlere karşılık alınan aksiyonlara ilişkin kanıtlar Yerel/Bölge halkına sağlanan bilgi, eğitim ve öğretim programı 	

<p>A6 Ziyaretçi katılımı ve geribildirim</p> <p>Destinasyon, ziyaretçinin memnuniyetini, destinasyon deneyiminin kalitesi ve sürdürülebilirliği izlemek ve kamuya açıklamak ve gerekirse müdahale etmek için bir sisteme sahiptir. Ziyaretçiler, destinasyondaki sürdürülebilirlik sorunları ve bunlara yönelik olarak oynayabilecekleri rol hakkında bilgilendirilir.</p>	<p>a. Ziyaretçi anketleri (ve diğer geri bildirim mekanizmaları) - yürütülen ve raporlanan.</p> <p>b. Ziyaretçilerin sürdürülebilirlik sorunlarına tepkisini içeren anketler ve geri bildirimler.</p> <p>c. Ziyaretçi anketi / geri bildirim bulgularına yanıt olarak alınan eylemlerin kanıtı.</p> <p>d. Sürdürülebilirlik konularını ve bunlara nasıl yanıt verileceğini kapsayan ziyaretçi bilgilerine örnekler.</p>	
<p>A7 Tanıtım ve bilgi</p> <p>Destinasyon ile ilgili tanıtım ve ziyaretçi bilgilendirme materyelleri destinasyonun ürünleri, hizmetleri ve sürdürülebilirlik iddiaları açısından doğrudur. Pazarlama mesajları ve diğer iletişimler, destinasyonun değerlerini ve sürdürülebilirliğe yaklaşımını yansıtır; yerel/bölge halkına ve doğal, kültürel varlıklara saygılıdır.</p>	<p>a. İçerikle uyumlu güncel bilgiler ve tanıtım materyalleri</p> <p>b. Destinasyon bilgi ve tanıtımının doğruluğunu ve uygunluğunu kontrol eden bir sürecin mevcudiyeti</p> <p>c. İletişim içeriği ve dağıtımı konusunda yerel/bölge halkıyla, çevresel ve kültürel kuruluşlarla istişarelerin kanıtları.</p>	
<p><u>A(c) Baskı ve değişimin yönetimi</u></p>		
<p>A8 Ziyaretçi yoğunluğu ve faaliyetlerin izlenmesi</p> <p>Destinasyon, düzenli olarak gözden geçirilen bir ziyaretçi yönetim sistemine sahiptir. Ziyaretçi yoğunluğu ve faaliyetlerinin izlenmesi ve gerekli durumlarda belirli zamanlarda ve belirli lokasyonlarda ziyaretçi yoğunluğu ve faaliyetlerinin azaltılması veya artırılması, yerel/bölgesel ekonominin, toplumun, kültürel mirasın ve çevrenin ihtiyaçlarını dengelemek için harekete geçilir.</p>	<p>a. Destinasyon yönetim ve eylem planı; ziyaretin dağıtımı ve mevsimsellik konularını ele alır.</p> <p>b. En çok ziyaret edilen yerler de dahil olmak üzere yıl boyunca ziyaretçi hacimlerindeki değişim izlenir.</p> <p>c. Ziyaretçi hacimlerinin ve faaliyetlerinden kaynaklanan etkiler gözlem, yerel/bölge halkı ve paydaş geribildirim aracılığıyla tespit edilir.</p> <p>d. Ziyaretçi akışlarını ve etkilerini yönetmek için gerçekleştirilen eylemler</p> <p>e. Pazarlama stratejisi ve hedef pazarların seçimi, ziyaret kalıplarını, faaliyetlerin etkilerini ve destinasyonun ihtiyaçlarını dikkate alır.</p>	
<p>A9 Planlama düzenlemeleri ve kalkınmanın kontrolü</p> <p>Destinasyon, kalkınmanın lokasyonu ve doğasını kontrol eden, çevresel, ekonomik ve sosyo-kültürel etki değerlendirmesi</p>	<p>a. Gelişimi kontrol eden belirli politikalar / düzenlemeler / esaslar- başlık ve tarihe göre tanımlanır ve dökümanete edilir.</p>	

<p>gerektiren ve sürdürülebilir arazi kullanımı, tasarım, inşaat ve yıkımı entegre eden planlama esaslarına, mevzuatına ve politikalarına sahiptir. Düzenlemeler, özel mülk kiralama ve turizm amaçlı imtiyazlar dahil tüm operasyonlara uygulanır. Esaslar, mevzuat ve politikalar, kamu katılımı ile oluşturulmuş olup geniş kitlelere bildirilir ve uygulanır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> b. Destinasyonla ilgili uzun vadeli konuları ele almak için yeterli ölçekte, çevresel, ekonomik ve sosyo- kültürel etkileri kapsayan etki değerlendirme gereklilikleri belirlenmiştir. c. Mülk kiralama ve turizm amaçlı işletme ile ilgili spesifik düzenlemelerin yaptırımı ve uygulanmasına ilişkin kanıtlar d. Politikaların / yönetmeliklerin / yönergelerin geliştirilmesine halkın katılımına ilişkin kanıtlar e. Turizmin gelişmesi önerildiğinde yerel/bölge halkı veya özel korumalı gruplarla istişare yapıldığına ve onaylarının olduğuna dair kanıtlar f. Planlama, geliştirme ve uygulama aşamalarında politikaların / düzenlemelerin / esasların bildirim ve uygulanmasına ilişkin kanıtlar 	
<p>A10 İklim değişikliğine uyum</p> <p>Destinasyon, iklim değişikliği ile ilgili riskleri ve fırsatları tanımlar. Turizm tesislerinin yerleşimi, tasarımı, geliştirilmesi ve yönetimi için iklim değişikliğine uyum stratejileri uygulanmaktadır. Tahmin edilen iklim değişikliği, ilgili riskler ve gelecekteki koşullar hakkında bölge sakinleri, işletmeler ve ziyaretçiler için bilgi sağlanmaktadır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Destinasyon yönetim stratejisi ve eylem planı iklim sorunlarını tanımlar ve ele alır. b. Turizmin gelişmesi ve faaliyetleri için düzenlemeler, yönergeler ve imar iklim değişikliğinin sonuçlarını içermektedir. c. Mevcut ve gelecekteki riskleri kapsayan bir iklim riski değerlendirmesi - başlatılmış ve kamuya açık hale getirilmiştir. d. Yerel/Bölgesel ekosistemlerin iklim değişikliğine uyum üzerindeki etkisinin ve katkısının dikkate alındığının kanıtı. e. İklim değişikliği hakkında kamuya açık hale getirilmiş bilgiler. 	
<p>A11 Risk ve kriz yönetimi</p> <p>Destinasyon, destinasyona uygun bir risk azaltma, kriz yönetimi ve acil durum müdahale planına sahiptir. Kilit unsurlar bölge sakinlerine, ziyaretçilere ve işletmelere iletilir. Planın uygulanması için prosedürler ve kaynaklar oluşturulur ve düzenli olarak güncellenir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Destinasyondaki turizm için belgelenmiş bir risk azaltma, kriz yönetimi ve acil müdahale planı. b. Plan, doğal afetler, terörizm, sağlık kaynakların tükenmesi ve bölgeye uygun diğerleri de dahil olmak üzere çok çeşitli riskleri tanımaktadır. c. Acil durumlarda ve sonrasında kullanılmak üzere belirlenen iletişim prosedürleri. d. Risk ve kriz yönetimi konusunda yerel/bölgesel bilgi ve eğitim programı. 	

BÖLÜM B: Sosyo-ekonomik sürdürülebilirlik		
B(a) Yerel/Bölgesel ekonomik fayda sağlamak		
<p>B1 Turizmin ekonomik katkısının ölçülmesi</p> <p>Turizmin destinasyon ekonomisine doğrudan ve dolaylı ekonomik katkısı izlenir ve kamuya açıklanır. Uygun ölçümler, ziyaretçi hacmi seviyesi, ziyaretçi harcamaları, istihdam, yatırım ve ekonomik faydanın dağılımının kanıtlarını içerir.</p>	<p>a. Ekonomik veri toplama programı.</p> <p>b. Turizmin destinasyona doğrudan ve dolaylı ekonomik katkısı hakkında yıllık raporlar.</p> <p>c. Çeşitli ekonomik etki ölçümlerini kapsayan veriler (örn. Hacim, harcama, istihdam, yatırım ve ekonomik faydaların destinasyona yayılması).</p>	
<p>B2 Saygın iş ve kariyer fırsatları</p> <p>Destinasyon turizmde eğitimi ve kariyer fırsatlarını destekler ve özendirir. Destinasyondaki turizm işletmeleri, yerel/bölgesel istihdama yönelik fırsat eşitliğini, eğitimi ve gelişimi, emniyetli ve güvenli çalışma ortamını ve herkes için geçinmeye yetecek bir ücret sağlamayı taahhüt eder.</p>	<p>a. Yerel/Bölgesel olarak mevcut olan ilgili beceri eğitim programlarının / kurslarının sağlanması.</p> <p>b. Turizm işletmelerinin saygın iş / kariyer fırsatları sunma taahhüdü beyanları.</p> <p>c. Özel korumalı gruplar da dahil olmak üzere yerel/bölge halkına sağlanan ve onlar tarafından kullanılan eğitim ve istihdam fırsatları.</p> <p>d. Çalışma koşullarının kontrol edilmesi ve şikayetlerin alınması / ele alınması için kanallar (örneğin işçi sendikalarının katılımı).</p>	
<p>B3 Yerel/Bölgesel girişimcileri ve adil ticareti desteklemek</p> <p>Destinasyon yerel/bölgesel işletmeleri, tedarik zincirlerini ve sürdürülebilir yatırımları destekleyerek turizm harcamalarının yerel/bölgesel ekonomide tutulmasını teşvik eder. Adil ticaret ilkelerine dayanan, bölgenin doğasını ve kültürünü yansıtan yerel/bölgesel sürdürülebilir ürünlerin geliştirilmesini ve satın alınmasını destekler. Bunlar, yiyecek ve içecek, el sanatları, performans</p>	<p>a. Turizmle ilişkili KOBİ'ler için destinasyonda mevcut tavsiye, finans veya diğer desteklerin destinasyonda mevcudiyeti.</p> <p>b. Turizmle ilişkili KOBİ'ler için pazara erişim konusunda yardım</p> <p>c. Yerel/bölgesel ürün ve hizmetleri satın almaları için yerel/bölgesel turizm işletmelerine yönelik teşvik ve yardımcı faaliyetler</p> <p>d. Yerel/bölgesel çiftçilerin, zanaatkarların ve gıda üreticilerinin turizm değer zincirine katılmalarına</p>	

<p>sanatları, tarım ürünleri vb. olabilir.</p>	<p>yardımcı olacak girişimler e. Yerel/Bölgesel ürünler ve el sanatları tanımlanır, tanıtılır ve varış yeri ziyaretçilerine satılabilir.</p>	
<p>B(b) Sosyal refah ve etkiler</p>		
<p>B4 Yerel/Bölge halkı desteği</p> <p>Destinasyon, işletmeleri, ziyaretçileri ve halkı toplum ve sürdürülebilirlik girişimlerine sorumlu bir şekilde katkıda bulunmalarını sağlayacak ve teşvik edecek bir sisteme sahiptir.</p>	<p>a. Yerel/Bölgesel turizm işletmeleri tarafından yerel/bölgesel toplum ve sürdürülebilirlik girişimlerine destek teşvik edilir ve kolaylaştırılır. b. Ziyaretçilerin, yerel/bölge halkı ve sürdürülebilirlik girişimlerini desteklemesi için programlar mevcuttur ve bunlar teşvik edilir. c. Gönüllülük ve topluluğa katılım için zorlama veya istismar yapılmaz.</p>	
<p>B5 Sömürü/istismar ve ayrımcılığı önleme</p> <p>Destinasyon, insan hakları konusunda uluslararası standartları uygular. Özel korumalı gruplar ve diğer savunmasız gruplara yönelik ticari, cinsel veya başka herhangi bir istismar ve tacizi önlemek ve raporlamak için oluşturulmuş yasalara, uygulamalara ve yerleşik davranış kurallarına sahiptir. Yasalar ve yerleşik uygulamalar kamuya açıklanır ve uygulanır.</p>	<p>a. İnsan hakları, sömürü, ayrımcılık ve taciz ile ilgili destinasyonda uygun yasalara atıf (başlık, tarih) b. Üst yasaların ve ilgili iyi uygulamaların (turizm işletmeleri ve ziyaretçiler için) uygulandığının kanıtı c. Ticari, cinsel veya başka herhangi bir istismar ve taciz dahil olmak üzere insan haklarına ilişkin risk ve etki analizi düzenli olarak yapılmaktadır d. Destinasyon ve kilit turizm oyuncuları, Çocukların Seyahat ve Turizmde Cinsel Sömürüye Karşı Korunması için Davranış Kurallarına yönelik imza sahibidir.</p>	
<p>B6 Mülkiyet ve kullanım hakları</p> <p>Mülkiyet hakları ve edinime ilişkin kanun ve yönetmelikler belgelenir ve uygulanır. Toplumun ve yerel/bölge halkının haklarını gözeterek, halkın katılımı sağlanarak ve önceden bilgilendirilmiş izin ve adil tazminat olmaksızın yeniden yerleşime izin verilmez. Ayrıca kilit kaynaklara erişim ve kullanım hakları da yasalar ve düzenlemeler ile korunur.</p>	<p>a. Özel mülkiyet, edinim ve kaynaklara erişim ile ilgili destinasyonda uygun yasalara atıf (başlık, tarih) b. Toplumsal ve yerel/bölge halkının hakları, halkın katılımı ve yeniden yerleşim ile ilgili üst yasalara atıf c. Turizm gelişimi ve faaliyeti kapsamındaki üst yasaların uygulandığına dair kanıt d. Topluma danışma, rıza ve tazminatın kanıtı.</p>	

<p>B7 Emniyet ve güvenlik</p> <p>Destinasyon, hem ziyaretçilerin hem de mahalli sakinlerin ihtiyaçlarını gözeterek suç, güvenlik ve sağlık risklerini izlemek, önlemek, kamuya rapor etmek ve bunlara yanıt vermek için bir sisteme sahiptir.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Destinasyonda sağlık ve güvenlik hizmetleri iyi yerleşmiş ve aktiftir. Güvenlik ve sağlık hizmetlerinin sunumunda ziyaretçilerin ihtiyaçları tanımlanır ve giderilir. Turizm tesisleri, güvenlik ve hijyen standartlarına uygunluk açısından denetlenir. 	
<p>B8 Herkes için erişim</p> <p>Mümkün olan yerlerde, engelli ve hareket kısıtlı olan veya diğer özel erişim ihtiyaçlarına sahip olan diğer kişiler de dahil olmak üzere; doğal ve kültürel özellikteki yerler ve diğer tesisler ve hizmetlerin herkes tarafından erişilebilir olması. Mekanlar ve tesislerin hemen erişilebilir olmadığı durumlarda erişim, ulaşılabilecek erişim gereksinimleri olan kişiler için konaklama yerlerini dikkate alan, makul çözümlerin tasarımı ve mekanın bütünlüğü korunarak uygulanması yoluyla sağlanır. Mekanların, tesislerin ve hizmetlerin erişilebilirliği hakkında bilgi sağlanır.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Ziyaret yerleri, tesisler ve hizmetlerin erişilebilirliği hakkında standartlar ve düzenlemelerin mevcudiyeti. Kamu tesislerinde erişilebilirlik standardının tutarlı bir şekilde uygulanması. Ziyaret yerlerinin ve erişilebilir tesislerin ölçütleri / oranları hakkında veri. Bir dizi erişim ihtiyacı olan insanlar için erişimi iyileştirmeye yönelik programların kanıtı. Erişilebilirliğe ilişkin bilgiler bir bütün olarak destinasyon hakkındaki iletişim kapsamına alınmıştır. Önemli mekanlarda, erişilebilirlik ile ilgili detaylar ziyaretçi bilgilendirmelerine dahil edilmiştir. 	

BÖLÜM C: Kültürel sürdürülebilirlik		
<u>C(a) Kültürel mirasın korunması</u>		
<p>C1 Kültürel varlıkların korunması</p> <p>Destinasyon, inşa edilmiş miras ve kültürel manzaralar dahil olmak üzere kültürel varlıkları değerlendirmek, rehabilite etmek ve korumak için bir politika ve sisteme sahiptir.</p>	<p>a. Kırılganlıklarının değerlendirilmesi ve gösterilmesini de içerecek şekilde kültürel varlıkların listeleri.</p> <p>b. Kültürel varlıkların rehabilitasyonu ve korunması programı.</p> <p>c. Kültürel varlıkların korunmasını desteklemek için turizmden elde edilen geliri kullanma mekanizmaları.</p>	
<p>C2 Kültürel eserler</p> <p>Destinasyon, tarihi ve arkeolojik eserlerin uygun şekilde satışını, ticaretini, sergilenmesini veya hediye edilmesini düzenleyen yasalara sahiptir. Yasalar, turizm işletmeleri ve ziyaretçiler de dahil olmak üzere yürürlüğe konulur ve kamuya açıklanır.</p>	<p>a. Destinasyona ait tarihi eserler ile ilgili yasalara atıf (başlık, tarih).</p> <p>b. İlgili yasaların turizm işletmelerine ve ziyaretçilere iletilmesine dair kanıt.</p> <p>c. İlgili yasaların uygulandığına dair kanıtlar.</p>	
<p>C3 Somut olmayan miras</p> <p>Destinasyon, yerel/bölgesel gelenekler, sanat, müzik, dil, gastronomi ve yerel/bölgesel kimliğin ve farklılığın diğer yönleri de dahil olmak üzere somut olmayan kültürel mirasın kutlanmasını ve korunmasını desteklemektedir. Canlı kültür ve geleneklerin sunumu, çoğaltılması ve yorumlanması; hassas ve saygıdeğerdir, yerel/bölgesel halkı dahil etmeye ve topluma fayda sağlamayı gerektirir ve ziyaretçilere gerçek ve özgün bir deneyim sunar.</p>	<p>a. Somut olmayan kültürel mirasın tespiti ve listelenmesi</p> <p>b. Somut olmayan kültürel mirasın kutlanması ve ziyaretçi deneyimlerine örnekler (etkinlikler, farklı deneyimler vb.)</p> <p>c. Yerel/bölge halkının somut olmayan kültürel mirasa dayalı ziyaretçi deneyimlerinin geliştirilmesi ve sunulmasına katılımının kanıtı.</p> <p>d. Somut olmayan miras deneyimleri sunma konusunda ziyaretçilerden ve yerel/bölge halkından alınan geri bildirimler</p>	
<p>C4 Geleneksel erişim</p> <p>Destinasyon, yerel/bölge halkının doğal ve kültürel alanlara erişimini izler, korur ve gerektiğinde iyileştirir veya restore eder.</p>	<p>a. Yerel/bölge halkı için doğal ve kültürel alanlara erişilebilirliğin izlenmesi.</p> <p>b. Geleneksel erişimle ilgili olarak yerel/bölgehalkıyla etkileşim kanıtı.</p> <p>c. Yerel/bölge halkının erişimini korumak ve / veya rehabilite etmek için özel eylem.</p>	

<p>C5 Fikri mülkiyet</p> <p>Destinasyon, toplulukların ve bireylerin fikri mülkiyet haklarının korunmasına ve buna katkıda bulunacak bir sisteme sahiptir.</p>	<p>a. Destinasyon ile ilişkili fikri mülkiyet yasalarına atıf (başlık, tarih).</p> <p>b. Fikri mülkiyet haklarının turizm paydaşlarına iletilmesi.</p> <p>c. Ziyaretçilerin kültürel deneyimlerin geliştirilmesi sürecinde, fikri mülkiyet haklarının korunduğuna dair kanıtlar.</p>	
<p>C(b) Kültürel alanların ziyareti</p>		
<p>C6 Kültürel alanlarda ziyaretçi yönetimi</p> <p>Destinasyon, kültürel alanlar dahilinde ve çevresindeki ziyaretçi yönetimi için bu yerlerin özelliklerini, kapasitesini ve hassasiyetini dikkate alan ve ziyaretçi akışını optimize etmeyi ve olumsuz etkileri en aza indirmeyi amaçlayan bir sisteme sahiptir. Hassas alanlarda ve kültürel etkinliklerde, ziyaretçilere, tur operatörlerine ve tur rehberlerinin ziyaret zamanında ve öncesinde ulaşabileceği ziyaretçi davranışı kuralları vardır.</p>	<p>a. Ziyaretçi akışlarının ve kültürel alanlara etkisinin izlenmesi ve sonuçlarıyla birlikte destinasyon boyunca paylaşılması.</p> <p>b. Kültürel alanlarda veya çevresindeki turizme bağlı etkileri yönetmek için eylem kanıtı.</p> <p>c. Hassas alanlarda ve kültürel etkinliklerde yayınlanmış ziyaretçi davranış kurallarının varlığı ve dağıtımı, uygunluğun periyodik olarak izlenmesi ile ilgili kanıtlar.</p> <p>d. Tur operatörleri ve tur rehberleri ve/veya onlarla birlikte diğer katılımlar için kültürel alanlarda ziyaretçi yönetimiyle hakkında uygulama kuralları.</p> <p>e. Rehberler için eğitim sağlanması.</p>	
<p>C7 Alanlar ile ilgili açıklama</p> <p>Ziyaretçilere, ziyaret edilen yerlerin kültürel ve doğal yönlerinin önemi hakkında bilgi veren, doğru açıklayıcı materyaller sunulmaktadır. Bilgiler kültürel olarak uygundur, ev sahibi halk işbirliği ile geliştirilmiştir, yerel/bölge halkına ve ziyaretçilere uygun dillerde anlaşılır bir biçimde açıklanmıştır.</p>	<p>a. Sahada ve varıştan önce erişilebilecek şekilde bilgilendirici açıklayıcı materyalin sağlanması.</p> <p>b. Açıklayıcı materyalin iyi araştırıldığına ve doğru olduğuna dair kanıtlar.</p> <p>c. Açıklayıcı materyallerde ziyaret alanının önemi, hassasiyeti/kırılganlığı tanımlıdır.</p> <p>d. İlgili açıklayıcı materyalin hazırlanmasında ev sahibi halk ile işbirliğinin kanıtı.</p> <p>e. İlgili dillerde tercüme edilmiş açıklayıcı materyalin mevcudiyeti.</p>	

BÖLÜM D: Çevresel sürdürülebilirlik		
<u>D(a) Doğal mirasın korunması</u>		
<p>D1 Hassas çevrelerin korunması</p> <p>Destinasyon, turizmin doğal çevre üzerindeki etkilerini izlemek, ölçmek ve bunlara yanıt vermek, ekosistemleri, habitatları ve türleri korumak ve istilacı türlerin girişini ve yayılmasını önlemek için bir sisteme sahiptir.</p>	<p>a. Türü, koruma durumunu ve güvenlik açığını gösteren doğal miras alanları ve varlıklarının listesi.</p> <p>b. Biyoçeşitliliği ve doğal mirası koruma programları.</p> <p>c. İstilacı türleri yok etme ve kontrol etme programları.</p> <p>d. Turizmin biyoçeşitlilik ve doğal miras üzerindeki etkilerini belirleme, izleme ve hafifletme eylemi.</p> <p>e. Doğal varlıkların korunmasını desteklemek için turizmden elde edilen geliri kullanma mekanizmaları.</p> <p>f. Yabancı türlerin yayılmasını azaltmaya yönelik ziyaretçiler ve işletmelerle iletişim.</p>	
<p>D2 Doğal alanlarda ziyaretçi yönetimi</p> <p>Destinasyon, doğal alanlar dahilinde ve çevresinde ziyaretçi yönetimi için bu alanların özelliklerini, kapasitesini ve hassasiyetini dikkate alan ve ziyaretçi akışını optimize etmeyi ve olumsuz etkileri en aza indirmeyi amaçlayan bir sisteme sahiptir. Hassas bölgelerde, ziyaretçi davranışı kuralları ziyaretten önce ve ziyaret sırasında ziyaretçilere, tur operatörlerine ve tur rehberlere sunulmaktadır.</p>	<p>a. Ziyaretçi akışlarının ve doğal alanlar üzerindeki etkilerin izlenmesi ve sonuçlarıyla birlikte destinasyon boyunca paylaşılması.</p> <p>b. Doğal alanlarda veya çevresinde turizme bağlı etkileri yönetmek ve azaltmak için eylem kanıtı.</p> <p>c. Hassas alanlarda ziyaretçi davranışları hakkında yayınlanan kuralların varlığı ve dağıtımı, uygunluğun periyodik olarak izlenmesi.</p> <p>d. Tur operatörleri ve tur rehberleri ve/veya onlarla birlikte diğer katılımlar için doğal alanlarda ziyaretçi yönetimi uygulama kuralları.</p> <p>e. Turizm ile ilgili çevresel riskleri belirlemek için yerel/bölgesel koruma kurumları ile işbirliği ve bunların azaltılması için önlemler.</p> <p>f. Rehberler için eğitim sağlanması.</p>	
<p>D3 Yaban hayatı etkileşimi</p> <p>Destinasyon, vahşi yaşam etkileşimleri için yerel/bölgesel, ulusal ve uluslararası yasalara ve standartlara uygunluğu sağlayacak bir sisteme sahiptir. Destinasyon kümülatif etkileri dikkate alarak serbest dolaşımdaki vahşi yaşamla etkileşim içindedir, işgalci değildir ve sorumlu bir şekilde ilgili hayvanların ve vahşi yaşamdaki nüfusun yaşayabilirliği ve davranışı üzerindeki olumsuz etkilerden kaçınır.</p>	<p>a. Destinasyonda geçerli olan vahşi yaşam ile etkileşim kapsamındaki yerel/bölgesel, ulusal ve uluslararası yasalara atıf (başlık, tarih).</p> <p>b. Hem deniz hem de kara türleri için yaban hayatı görüntüleme için uluslararası standartların onaylanması.</p> <p>c. Uluslararası standartları yansıtan, görüntüleme dahil yaban hayatı etkileşimi için bir uygulama</p>	

	<p>kurallarının dağıtımı.</p> <p>d. Turizm operasyonları arasında mevzuata ve uygulama kurallarına uygunluğu denetleme sistemi.</p> <p>e. Etkileşimlerin gerçekleştiği yerlerde yaban hayatı refahını izlemek ve rahatsızlığı en aza indirmek için eylemler.</p> <p>f. Ziyaretçilere, dokunma ve besleme gibi zararlı yaban hayatı etkileşimi hakkında bilgi sağlanması.</p>	
<p>D4 Türlerin sömürülmemesi ve hayvan refahı</p> <p>Destinasyon, hayvanların refahını ve türlerin (hayvanlar, bitkiler ve tüm canlı organizmalar) korunmasını sağlamaya çalışan yerel/bölgesel, ulusal ve uluslararası yasa ve standartlara uygunluğu sağlayacak bir sisteme sahiptir. Yetkili ve uygun şekilde donanımlı kişiler ve uygun şekilde düzenlenen faaliyetler dışında hiçbir vahşi hayvan türü edinilemez, yetiştirilemez veya esir tutulmaz. Tüm vahşi ve evcil hayvanların barınma, bakım ve kullanımı en yüksek hayvan refahı standartlarına uygundur.</p>	<p>a. Hayvan refahı ve türlerin korunması ile ilgili olarak destinasyonda geçerli olan belirli uluslararası, ulusal ve yerel/bölgesel yasalara, standartlara ve yönergelere atf (başlık, tarih).</p> <p>b. Yasaların, standartların ve yönergelerin turizm işletmelerine ve rehberlerine bildirilmesi.</p> <p>c. Esir tutulan vahşi yaşam ve evcil hayvanların barınma ve muamele dahil koşullarının denetlenmesi için bir sistem.</p> <p>d. Esir tutulan vahşi yaşamdan sorumlu personelin niteliklerinin lisanslanması ve kontrolü.</p> <p>e. Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Ticaretine İlişkin Konvansiyonun (CITES), turizm sektöründe teşvik edilmesi ve buna uygunluğun sağlanması için eylem.</p> <p>f. Nesli tükenmekte olan türlerde ticaretten kaçınma konusunda ziyaretçilere bilgi sağlanması, (ör. IUCN veya CITES tarafından bildirilen tehdit altındaki vahşi yaşam türlerinden türetilen hediyelik eşyaların satın alınması gibi).</p> <p>g. Herhangi bir av faaliyetinin bilimsel temelli, uygun şekilde yönetilen ve sıkı sıkıya uygulanan koruma yaklaşımının bir parçası olmasını sağlamak için mevzuatın uygulanması.</p>	
<p><u>D(b) Kaynak yönetimi</u></p>		
<p>D5 Enerji tasarrufu</p> <p>Destinasyon, enerji tüketimini azaltma, kullanımdaki verimliliği artırma ve yenilenebilir enerji kullanımını artırma hedeflerine sahiptir. Destinasyon, işletmeleri bu hedeflere yaptıkları katkıyı ölçmeye, izlemeye, azaltmaya ve halka açık bir şekilde raporlamaya teşvik eden bir sisteme sahiptir.</p>	<p>a. Enerji tasarrufu hedefleri yayınlanır ve teşvik edilir.</p> <p>b. Enerji verimliliğini artıracak program - örn. yalıtımı özendirmek ve desteklemek gibi.</p> <p>c. Yenilenebilir enerjiye yatırım ve toplam tedarik / tüketim yüzdesi.</p>	

	d. İşletmeler tarafından enerji izleme ve azaltma için destek ve teşvikler.	
<p>D6 Su yönetimi</p> <p>Destinasyon, işletmeleri su kullanımını ölçmeye, izlemeye, yönetmeye ve kamuya rapor vermeye yönelik teşvik etmektedir. Destinasyondaki su riski değerlendirilir ve dökümanite edilir. Su riski yüksek olan durumlarda, turizm amaçlı kullanımının yerel/bölge halkının ve ekosistemlerin ihtiyaçları ile çatışmamasını sağlamak için işletmelerle su yönetimi hedefleri belirlenir ve aktif olarak izlenir.</p>	<p>a. İşletmeler tarafından kullanılan suyun izlenmesi ve kullanımın azaltılması için rehberlik ve destek sağlanması.</p> <p>b. Su riskini düzenli olarak değerlendiren program</p> <p>c. Su riskinin yüksek olduğu yerlerde su yönetim hedeflerinin belirlenmesi, yayınlanması ve uygulanması.</p> <p>d. Turizm amacıyla kullanılan kaynakların hacminin, bunun yerel/bölge halkı ve ekosistemler üzerindeki etkisinin izlenmesi ve kontrolü. Turizm işletmelerinin, hedeflere bağlılığının teşvik edilmesi ve kontrol edilmesi.</p> <p>e. Ziyaretçilerin su riski ve su kullanımını en aza indirme bilgileri.</p>	
<p>D7 Su kalitesi</p> <p>Destinasyon, kalite standartlarını kullanarak içme, eğlence ve ekolojik amaçlar için kullanılan su kalitesini izler. İzleme sonuçları kamuya açıklanır ve destinasyonun su kalitesi sorunlarına zamanında yanıt verecek bir sistemi vardır.</p>	<p>a. Su kalitesi izleme programı.</p> <p>b. Su kalitesi hakkında raporlar ve veri mevcudiyeti.</p> <p>c. Belirlenen standartlara ulaşan alanların belgelendirilmesi ve tanımlanması ile yüzme suyunun izlenmesi.</p> <p>d. Su kalitesini geliştiren eylemlerin kanıtı.</p> <p>e. Yerel/Bölge içme suyunun kalitesi hakkında ziyaretçiler için bilgi, şişelenmiş suya alternatif olarak içme suyu kullanımını teşvik etmek.</p>	
<p><u>D(c) Atık ve emisyon yönetimi</u></p>		
<p>D8 Atıksu</p> <p>Destinasyonların septik tanklardan ve atık su arıtma sistemlerinden tahliyenin konumlandırılması, bakımı ve test edilmesi için açık ve zorunlu yönergeleri vardır. Destinasyon, atıkların yerel/bölge nüfusu ve çevre üzerinde olumsuz etkiler olmadan güvenli bir şekilde arıtılmasını ve yeniden kullanılmasını veya salınımını sağlar.</p>	<p>a. Atıksu arıtma sistemi ile ilgili yazılı talimatlar ve düzenlemeler.</p> <p>b. Talimatların işletmeler arasında uygulanmasını sağlamak için sistem.</p> <p>c. Tahliye edilen atıksuyun izlenmesi ve analizi.</p> <p>d. Pratik ve uygun olduğu yerde, belediyeler tarafından sürdürülebilir su arıtma sistemlerinin turizm sektörüne kullanıma sunulması</p>	

<p>D9 Katı atık</p> <p>Destinasyon, atık üretimini ölçer, raporlar ve azaltılması için hedefler belirler. Katı atığın türüne göre etkili bir şekilde ayrıştırılmasını ve uygun bir şekilde arıtılmasını, atıkları türlerine göre etkili bir şekilde kaynağında ayrıştırma ve geri dönüşüm sistemi ile sağlar. Destinasyon, işletmeleri gıda atıkları da dahil olmak üzere katı atıkları azaltmaya, yeniden kullanmaya ve geri dönüştürmeye teşvik eder. Tek kullanımlık ürünleri, özellikle plastikleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için önlemler alınır. Yeniden kullanılmayan veya geri dönüştürülmeyen katı atıklar güvenli ve sürdürülebilir şekilde bertaraf edilir.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Sonuçları ve hedefleriyle birlikte yayınlanan atık izleme programı. Gıda atıkları da dahil olmak üzere atık yönetimi konusunda turizm işletmeleriyle birlikte koordine edilen kampanya / tavsiye / destekler. Tek kullanımlık ürünleri, özellikle plastikleri azaltmak / ortadan kaldırmak için kampanya. Kamu ofisleri ve tesisleri için atık yönetimi programı. En az dört akışlı (yani organik, kağıt, metal, cam ve plastik) bir toplama, atıkları kaynağında ayrıştırma ve geri dönüşüm sisteminin sağlanması. Geri dönüştürülemeyen atıkların bertarafı için sürdürülebilir bir sistemin sağlanması Ziyaretçiler de dahil olmak üzere atıkların uygunsuz atılmasını engellemek ve kamusal alanları temiz tutmak için kampanya. <p>Geri dönüşüm sağlanması ve kaynağında atık ayrıştırma için yeterli çöp kutuları.</p>	
<p>D10 Sera gazı emisyonları ve iklim değişikliğinin hafifletilmesi</p> <p>Destinasyonun, sera gazı emisyonlarını azaltma hedefleri ve iklim değişikliğinin etkilerini hafifletme politikaları ve eylemleri ile ilgili uygulama ve raporlar mevcut olmalıdır. İşletmeler, sera gazı emisyonlarını faaliyetlerinin tüm yönlerinden (tedarikçiler ve hizmet sağlayıcılar dahil) ölçmek, izlemek, azaltmak veya en aza indirmek, kamuya raporlamak ve hafifletmek için teşvik edilmektedir. Kalan emisyonların dengelenmesi teşvik edilir.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Belirtilen tarihe kadar emisyon azaltım yüzdesi için yayınlanmış hedefler olmalıdır Sera gazı emisyonlarını izleme ve iklim değişikliği etkilerini hafifletme eylemlerini içeren yıllık iklim raporu olmalıdır Emisyonların azaltılması ve iklim değişikliği etkilerinin hafifletilmesi konusunda turizm işletmeleriyle birlikte desteklenen kampanya veya diğer katılımlar. Kamu sektörü faaliyetlerinden kaynaklanan emisyonları azaltma eylemi. Tanınan standartları karşılayan karbon dengeleme planları hakkında işletmeler ve ziyaretçiler için bilgiler. 	

<p>D11 Düşük-etkili ulaşım</p> <p>Destinasyonun, hem destinasyon içi ve hem de destinasyona gidiş ve gelişlerden kaynaklı ulaşım kaynaklı oluşan emisyonlarını azaltma hedefleri vardır.</p> <p>Turizmin hava kirliliği, tıkanıklık ve iklim değişikliğine katkısını azaltmak için sürdürülebilir, düşük emisyonlu araçların kullanımında ve toplu taşıma ile aktif seyahatlerin kullanımında (örneğin yürüme ve bisiklete binme) bir artış kaydetmek için çalışılmalıdır</p>	<ol style="list-style-type: none"> Toplu taşıma ve düşük emisyonlu araçlar da dahil olmak üzere daha sürdürülebilir bir ulaşım altyapısına yatırım. Destinasyona ve destinasyon içindeki alternatif ulaşım seçenekleri hakkında ziyaretçilere sağlanan bilgiler. Alternatif ulaşım yöntemlerinin ziyaretçi kullanımına ilişkin veriler. Bisiklet ve yürüyüş olanaklarının geliştirilmesi ve tanıtımı. Kısa mesafeli ve daha sürdürülebilir ulaşım seçenekleriyle erişebilen ziyaretçi pazarlarına öncelik verilmesi Kamu sektörü ve turizm işletmeleri, kendi operasyonlarında düşük etkili ulaştırmaya öncelik verir. 	
<p>D12 Işık ve gürültü kirliliği</p> <p>Destinasyon, ışık ve gürültü kirliliğini en aza indirmek için esaslara ve düzenlemelere sahiptir. Destinasyon, işletmeleri bu esaslara ve düzenlemelere uymaya teşvik eder.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Işık ve gürültü kirliliği ile ilgili yasal düzenlemelerin turizm işletmeleri için oluşturulması ve teşvik edilmesi. Turizm ile ilgili potansiyel gürültü ve ışık kirliliği kaynaklarının tanımlanması ve izlenmesi. <p>Yerel/Bölge halkının, gürültü ve ışık kirliliğini rapor etmesini sağlayan şikayet mekanizmaları ve takip eylemleri</p>	